

O reformi naših direktnih davkov.

(Dalje.)

II.

In kaj mora biti končni cilj naše davčne reforme? Kajti pri vsakem organizatornem početju, v vseh strokah širnega političnega življenja temeljne je važnosti, da vidi politik jasno pred seboj končni smoter, po katerem mu je težiti.

Pri nas v naši davčni sistemi je sicer ta cilj silno oddaljen, toda dokaj jasno se kažejo že dandanes obrisi njegovi. Pred vsem odstraniti je sedanja krivično razdelitev direktnih davkov, olajšati preobložene davkoplačevalce, ostrejšje pritegniti one, katerih davčni fiskus dosihmal primerno prejeti ni mogel. Merilo bodi dejanski čisti dohodek; navzlic vsemu protivju, katero vzbuja zlasti v romanskih državah obdačenje čistega dohodka vedno bolj prodira misel, da je ta davčna podstava najbolj pravična in umestna, ako je le spojena s potrebnimi varstvi proti davčni prevari. Ali skušnja uči, da tiči v čistem dohodku temveč prostega dohodka, čim višja je absolutna vsota njegova. Prosti dohodek je namreč ono, kar preostaja po odtegnenih troških vštrevši potrebščine za navadno hrano in oskrbo davkoplačevalca in rodbine njegove, oni čisti preostanek torej, kateri se more tezavrirati, plodonosno naložiti ali na kateri si bodi način zaužiti. Iz tega sledi, da davčna sila čistega dohodka raste z njegovo absolutno višino. V istem razmerji rasti torej i davčna mera, progresivno ali degresivno, tako da bode višjim skladom dohodninskim večji odstotek odstopati državni blagajnici nego nižjim. Toda fundirani čisti dohodek, izvirajoč iz glavnice nega imetja, lahko več prenaša nego nefundirani, ki se rodi zgolj iz osebne delavnosti pojedinega cenzita. Enneccerus v navedeni knjigi izračuna, da fundirani dohodek 10.000 mark odvaga ne-

fundirani v znesku 14.457 mark. (l. c. str. 16—17.) Na to se opira tirjatev, da je fundirane dohodke razmerno bolj obdačiti od nefundiranih. To se pa zgodi lahko s tem, da se pri dohodarini višja davčna mera uporablja proti zavarovanim dohodkom, ali še lažje s tem, da se ustanovi po najnovejšem pruskem vzgledu poleg dohodarine poseben imovinski davek (Vermögenssteuer). In sedanji prinosni davki? Popolnoma odstraniti jih pač ne bi kazalo, zlasti radi tega ne, ker so dotični davčni katastri pri zemljiščnem, hišnem, obrtnem davku znamenito in neizogibno sredstvo davčne kontrole proti neistinitim davčnim izjavam prevarljivih davkoplačevalcev. Poleg tega pa ne smemo pozabiti avtonomnih korporacij in torej kaže, da se sicer država omeji na dohodninski in imovinski davek, toda vse prinosne davke odstopi deželam, okrajem in občinam proti temu, da se avtonomna oblastva odpovedo pravici z davčnimi prikladami segati po gori navedenih jedino državi pridržanih davkih.

Tako bi bilo po mojem mnenji urediti sistemo naših direktnih davkov. Ali pri tem je vsegdar pomisliti, da velja tudi o davčnih organizmih stara beseda: „Non datur saltus in natura.“ Če danes uvedemo tako organizacijo v naše direktne davke, skoraj gotovo je, da se stvar izjalovi. In zakaj? Državni proračun za l. 1893. kaže, da znaša skupna preliminarna svota direktnega davka v naši državni polovici 108.7 milijonov. Skoraj ves ta znesek pokrit je po prinosnih davkih, katerim bi se država morala odpovedati à raison ravnokar razloženega umovanja. Če primerimo to svoto skupnemu pokritju v znesku 609.6 milijonov, vidimo itak, da je delež direktnega davka v našem državnem budgetu razmerno nizek, in do istega izpoznanja pridemo uvidevši, da vrže posredni davek v našem gospodarstvu nič manj nego 328.4 milijonov, torej trikrat toliko kakor neposredni. Absolutno nemogoče je, da v sedanjih razmerah država odneha od tega davčnega prinosa. Finančni minister ne sme torej računati tjà v en dan, skokov ne sme delati, previdno mora postopati, pred vsem ne sme se s prva preveč zanašati na novo dohodarino, pri koji mu bode boriti se proti ukoreninjenim hibam nerazvite davčne moralnosti prebivalstva našega. Počakati mu je na povoljni uspeh novo uvedenega osebnega dohodninskega

davka. Stoprav potem, kadar ga izučí večletna izkušnja, da se je davkoplačevalec v istini uže privadil temu davku, da se davčna izpovedanja (davčne fasije) vršé pravilno in lojalno ter da je državi računati na obilen dohodek iz tega vira, — stoprav potem sme resen finančni minister storiti korak dalje ter dopolnivi dohodarino z imovinskim davkom odpovedati se prinosnim davkom na korist avtonomnim oblastvom.

To utegne biti jasno, a iz tega sledí še druga stvar. Nova dohodarina mora postati temeljni kamen davčnemu ustroju, vendar je ne moremo uresničiti, ako prej ne iztrebimo udomačeni predsodek, da pomeni novi ta davek zgolj pomnoženje onih žrtev, koje za-se zahteva nenasitni fiskus. Baš ta svoje dni povsem opravičena bojazen ugonobila je vse poskuse, kar so jih izmislili Depretis, Chertek in Dunajewski od l. 1875. do 1882.! Ves dohodek tega davka uporabljati se mora torej s prva v to svrhu, da se znižajo sedanji prinosni davki. Kar država jemlje z levico, vrne naj zopet z desnico preplašenemu davkoplačevalcu. Seveda, taka taktika ne sme in ne more se ustaliti za neomejeno dobo, vendar prehod naj se ustvari, občinstvo privadi se naj dohodninskemu davku, stvar treba ukoreniniti — potem pogumno dalje proti zadnji etapi, konečnemu smotru davčne naše reforme!

Po teh splošnih pojasnilih preidem na oceno davčnih zakonov, po finančnem ministru predloženih parlamentarnemu pretresovanju. Naravnost rečem, potezal se bodem za dotične zakonske načrte zlasti radi tega, ker jih nikakor ne smatram kot konečno rešitev potrebne davčne reforme, baš nasprotno, le začetek je, in izrecno poudarjam, neizogiben začetek. Kajti vsaka pravična reforma sedanjega davčnega organizma naslanjati se mora na razviti osebni dohodninski davek, ustvarjen po progresivnem principu. Brez jednacega davka nikamor ne moremo, vsled tega se mu načeloma ne more protiviti nihče, kateremu je v istini mar za odpravo onih grdih nerednostij, koje dandanes žulijo pojedine davkoplačevalce, ob jednem pa škodujejo celokupnosti.

Načrt zakona o direktnih osebnih davkih (priloga 380. iz XI. sesije) obširno je delo. Uvodilni zakon broji 15 členov, zakon sam sestavljen je iz sedmih poglavij in 316 paragrafov. Prvo po-

glavje obseza splošni pridobninski davek (§ 1.—90.), s kojim se naj nadomesti sedanja pridobnina in dohodarina. Ker se podjetja, podvržena pokladanju javnih računov, v smislu novega zakona ne obdačijo po splošni pridobnini, ureja drugo poglavje pridobninski davek namenjen takim podjetjem (delniškim družbam, hranilnicam, posojilnicam itd.), in sicer v §-ih 91.—128. Davek na plače (Besoldungssteuer) obravnava tretje poglavje (§-i 129. do 157.), davek na rente (rentni davek, Rentensteuer) četrto poglavje (§-i 158.—188.). Najznamenitejši del, uprav jedro in mozeg cele davčne reforme nahaja se v petem poglavji, katero se v §-ih 189.—271. bavi z osebnim dohodninskim davkom. Zadnji dve poglavji, šesto in sedmo, proglašati kazenska določila (§-i 272. do 293.) in splošne določbe (§-i 294.—316.). Pridanih je nekoliko formularov (A—F) in jako obširni pridobninski tarif. Zeló obsežno nagibno poročilo razjasnuje načela in nazore, po katerih je vlada bila izdelala svojo predlogo, utemeljivši tudi posamezne paragrafe; ob enem dodano je dosti statističnega gradiva, in konečno še grafična tabela, katera naj služi pri primerjevanji predloženih davkov ter njih davčne mere z enakovrstnimi davki nekaterih sorodnih držav in s prejšnjimi avstrijskimi davčnimi projekti. Motivno poročilo izdelala sta sekcijski načelnik Böhm-Bawerk in sekcijski svetnik Rob. Meyer, oba poleg praktične izkušenosti tudi znamenita teoretika. Objektivno sodeč o njunem delu izreči moram, da je dotično motivno poročilo uprav na čast našemu finančnemu ministerstvu in njegovemu uradniškemu osebju. Popolnoma pritrujem možu, slovečemu izmed prvih davkoslovnih kapacitet, bivšemu avstrijskemu ministru Schöffleju, ako priznani ta veljak in strogi kritik v svojem strokovnem listu (*Tübinger Zeitschrift für die gesammte Staatswissenschaft* 1892, 4. Heft, pag. 708.—720.) poudarja znamenitost dotičnega motivnega poročila, naglašajoč, da je v njem čitati marsikaj, kar se bode moralo uvaževati celó v obširnih kompandijah davčne vede.

Parlamentarno pretresovanje napominanih davčnih zakonov počasi napreduje. Finančni minister izročil jih je zbornici v 117. seji, dne 19. februvarija 1892. l., govor njegov bil je vsprejet z burno pohvalo. A navdušeni ta vsprejem veljal je v prvi vrsti prozornim temeljnim načelom nameravane reforme in na njegovo

mesto stopili so kmalu razni pomisleki, deloma stvarno opravičeni, deloma izvirajoči iz stanovskih ali osebnih ozirov. Prvo branje novih zakonskih načrtov vršilo se je v seji 121. in 122. dne 29. aprila in 3. maja, debata bila je plehka, neznamenita. S prva odstopile so se predloge staremu davčnemu odseku, kateri se je pri tej priliki pomnožil od 24 na 36 članov. Odsek dognal je splošno razpravo, do nadrobne debate ni utegnil priti, ni mu preostajalo potrebnega časa, zlasti ker je večina njegovih članov ob enem bila uprežena v budgetnem in valutnem odseku ter vsled tega bila preobremenjena z drugimi nujnimi posli. Prodrlo je prepričanje v vladnih in poslanskih krogih, da stvar ne gre izpod rok, ako se ne izroči posebnemu permanentnemu odseku, kateremu se bode baviti ž njo tudi mej parlamentarnimi počitnicami. Volil se je torej letošnjo spomlad nov odsek ad hoc, broječ 36 članov ter le-ta zboroval je od 25. maja do 30. junija. Iz svoje srede imenoval je odsek več pododsekov, enega za splošni pridobninski davek, drugega, kateremu je bil nalog, pretresati ona določila dohodninskega davka, glede kojih se veliki odsek ni mogel zjediniti. Sam veliki odsek spravljal se je takoj na 5. poglavje, osebni dohodninski davek. Ne dá se oporekati, odsek in pododseki trudili so se pošteno, dobre volje ni manjkalo, vendar rezultati niso bili preveč povoljni. Pododseku sicer, izvoljenemu za splošni pridobninski davek (allgemeine Erwerbsteuer), posrečilo se je, da dožene svojo nalogo. Zavrgel je pridobninski tarif, dotičnemu davku izumil novo podstavo ter dogovorno z vlado izmislil nov načrt, katerega je popolnoma izvršil. O njem govorim kasneje. V velikem odseku pa ni šlo tako gladko. Sicer je razprava osebne dohodarine prodrla od §-a 189. do §-a 250, ali baš najznamenitejši paragrafi so se po dolгих in čestokrat mučnih debatah odstopili dotičnemu pododseku in le ta večinoma ni prišel do tega, da bi o njih konkretne predloge dosihmal mogel staviti veliki komisiji. Stvar niti prečudna ni; z jedne strani preveliki odseki običajno ne poslujejo gladko in točno, kajti s številom članov po navadi ne raste v istem razmerji kvalitativna vsebina in strokovno znanje, potem pa ne gre prezirati, da pomeni davčna razprava vedno in ognjevito borbo med nasprotujočimi si interesi raznih davkoplačevalcev in njihovih zastopnikov. I tū velja beseda: „Tout comprendre c'est tout pardonner!“

Pričel bodem z osebnim dohodninskim davkom. V tehničnem oziru je ta davek pač najlažji in najprozornejši del cele davčne osnove, toda materijelno prevaguje ter po vsej pravici smemo o njem trditi, da je hrbtišče cele davčne reforme. Razpravljajoč njegovo vsebino sodim, da bode najbolj pred vsem naglašati ona določila, pri kojih se je posebna kontroverza razvnela v odseku.

Radi tega se ne maram muditi pri §-ih 189. in 190., s kojima se pričinja V. poglavje, zadevajoče osebni dohodninski davek. V njih določa se davčni subjekt, pové se, kdo je temu davku podvržen, kdo je oproščen. V obče obveljalo je vladno načelo, da zadeva osebna dohodarina le fizične osebe, a ne tudi pravnih. Dalje je odsek, razpravljajoč vprašanje davčne oprostitve, odklonil nasvet, naj se pri cesarskih dohodkih oprosti le „civilna lista“, a ne tudi dohodki zasebnega cesarskega premoženja. V smislu vladne predloge so dalje davka prosti zastopniki in konzuli inozemskih vlad in sicer za ves dohodek, kateri ne izvira iz tuzemskih zemljišč, hipotek, obrtnih podjetij, plač ali pokojnin itd. Isto velja za njih uradnike in služabnike, vendar sodil je odsek, in sicer po pravici, da je to določilo omejiti le na inozemske osebe. Ako je torej Avstrijec n. pr. v službi pri nemškem poslaniku, bode mu ne gledé na njegovo službo davek plačati od vseh njegovih dohodkov.

Važno določilo nahaja se v §-u 191. Tú se določa, da so davka oproščene one osebe, katerih skupni letni dohodek ne preseza 600 gld. S tem je ustanovljen tako zvani davčni „eksistenčni minimum“. Nekaj podobnega je uže izraženo v sedanjem zakonu, kajti § 6. ces. patenta z dne 29. oktobra 1849. l. veleva, da se oprosté dohodarine II. vrste oni davkoplačevalci, katerih dotični dohodek ne prekorači 600 gld. st. den. (= 630 gld. a. v.). Ali upoštevati je, da dosedanja izjema velja le za ono kategorijo dohodkov, katera izvira iz plač, mezd itd., a ne za vse dohodke sploh, dočim je novo določilo po vsem splošno. Svota 600 gld. bila je vsprejeta brez posebne debate. Z jedne strani se ni smelo prezirati, da po drugih državah je meja za eksistenčni minimum v obče dosti nižja. Na Pruskem n. pr. sega le do 950 mark (= 475 gld. v zlatu), na Badenskem in v Hesiji le do 500 mark, v kraljestvu saksonskem celo le do 300 mark. Jedino izjemo

kaže nam Angleška, kjer so prosti dohodninskega davka („income tax“) dohodki do 150 L (1 L = 21·15 mark = 10 gld. 57¹/₂ kr. v zlatu), ali tú treba pomisliti, da ima v bogati Angleški denar v obče mnogo manjšo vrednost in kupno silo nego pri nas. Prenizek torej eksistenčni minimum, nasvetovan po novi predlogi, gotovo ni, vsled tega odklonil se je v odseku predlog, naj se zviša na 700 gld. Z druge strani pa je odsek sodil, da tudi ne kaže, še bolj znižati ga, kajti uvaževati je, da so prinosni davki pri nas v Avstriji izdatno višji nego drugod, zlasti pa, da so baš nižje davčne plasti preobložene z indirektnimi davki ter pred vsem, da neprimerno visoki davek na sol (izražen v obliki solnega monopola, oziroma v previsokih cenah soli) itak uže vpliva kakor dohodninski davek, le v nasprotni progresiji. Vsled tega se je vsprejela po vladi nasvetovana svota.

Večja nasprotja pokazala so se pri §-u 192., zadevajočem podstavo obdačenja, dalje pri §-u 193, uredivšem obdačenje zakonskih ljudij ter njihovih rodbin, pred vsem pa pri §-ih 195. in 199., katera obravnavata davek na dohodke iz poljedelstva. O teh določilih obširneje v tretjem odstavku!

III.

Prva večja kontroverza razvnela se je pri razpravi davčnega objekta in sicer pri vprašanji, katero podstavo izbrati je obdačenju? Dohodki namreč so po svoji naravi deloma stalni, deloma nestalni ter po svojem znesku negotovi in nedoločeni. Gledé nestalnih dohodkov predlagala je vlada, naj se obdačijo po dejanskem znesku zadnjega, davčnemu letu predidočega leta. V pododseku pa in v odseku prodrila je naposled misel, da jih je obdačiti po povprečnem znesku zadnjih treh, oziroma pri prvi davčni priredbi po povprečnem znesku zadnjih dveh let. Nikakor ne tajim, da pri tem vprašanji, katero ima sicer več teoretičnega pomena nego materijelne važnosti, dajem prednost prvotnemu načrtu.

Vendar se naslanja odsekov sklep na več stvarnih razlogov. Vabil je vzgled pruskega dohodninskega davka; v §-u 10. zakona z dne 24. junija 1891. l. nahajamo podobno določilo in dotična izvršilna odredba (Anweisung vom 5. August 1891) ga

dobro pojasnuje in dopolnjuje v členu 5. Poleg imenitnega pruskega uzorca pa je bila merodajna misel, da bode na ta način mogoče, ozirati se tudi na pasivne bilance, na izgube posameznih let ter vpoštevši jih pri odmerjenji davčne glavnice dotičnemu davkoplačevalcu zmanjšati davčno breme.

Jako hvalevreden namen, in vendar se ne morem sprijazniti z nasvetovano spremembo! Ne dá se namreč oporekati, da je večletni povprečni znesek v bistvenem protislovju z vodilno idejo dohodninskega davka. Dohodarina hoče zasačiti isti dohodek, le-ta je njen pravi davčni objekt, ali pri povprečni podstavi izgine ta objekt in na njegovo mesto stopa neka fiksija, stopa mrtva številka, izumljena po mehaničnem računu. Istina, da se pri povprečnem računu dadó uvaževati dejanske izgube. Toda nastane vprašanje, je-li tak ozir pač utemeljen v bistvu dohodninskega davka? Idejal davčni bi bil vsekako, da se še tekom davčnega leta izvé dotični dohodek ter primerno obdači, in le ker to ni mogoče iz praktičnih razlogov, sega davčna uprava po dejanskem dohodku zadnjega leta. Da bi se še isto leto mogel obdačiti ves dohodek, sigurno je in očitno, da bi se dejanska izguba uvaževala le v toliko, da ker dohodka ni, tudi davka ne bi bilo. Izgubo smatrati je kot zmanjšanje imovinske substance, za davčno izračunjanje stvar ni relevantna. V tem oziru je zanimivo določilo hamburškega zakona o dohodninskem davku. Tam so sicer tudi vsprejeli triletni povprečni znesek kot davčno podstavo, toda izrecno velewa § 5.: „Izguba jednega leta se nikoli ne sme odtegniti od dohodkov ostalih let. Če se pa v vseh treh letih pokaže izguba, potem sploh davka ni plačati.“ (Hamburger Einkommensteuergesetz vom 7. März 1881, v Schanz-ovem „Finanzarchiv“, VII. Jahrgang, 2. Band, 1890). Vsekako je v hamburškem določilu več logične doslednosti nego v pruskem ter v njegovi avstrijski kopiji.

Pripravljen sem na ugovor: „Pod mizo s slepo teorijo, glavna stvar je, da se davkoplačevalcu breme olajša, zlasti če so ga zadele izgube!“ Ali baš to olajšanje vidi se mi silno dvojljive vrednosti. Pač se mu zmanjša absolutna svota predpisanega davka, ali vsled razdelitve njene na večletno dobo žulil ga bode davek baš v slabih letih. Vzemimo n. pr. vinogradnika! Znano je, da zlasti vinska kultura pripada najbolj nesta-

novitnim poljedelskim strokam. Recimo torej, da je vinogradnik A. iz svojega vinograda imel

l. 1895. čisti dohodek . . .	6000 gld.
l. 1896. čisto izgubo . . .	— „ 1000 gld.
l. 1897. čisti dobiček . . .	3000 „

Po prvotnem vladnem načrtu ter z ozirom na § 207., s kojim se določa davčna mera, plačati bi bilo davkoplačevalcu za l. 1896. dohodninskega davka 146 gld., l. 1897. bi bil davka prost, l. 1898. zadene ga zopet davek 55 gld., vsega skupaj torej znaša davčna dolžnost njegova za celo triletje 201 gld. Obdržimo isto aritmetično podstavo za račun po odsekovem nasvetu! Ako odtegnemo izgubo 1000 gld. od dohodkov, preostane še 8000 gld. ali povprek za jedno leto 2666 gld. 66 kr. Po §-u 207. znašal bi v tem slučaju davčni nastavek za eno leto 49 gld., za 3 leta 147 gld. Istina torej, da je davkoplačevalec prihranil 54 gld. (201 gld. — 147 gld.). Toda pomisliti je, da po oni letini, katera mu je vrgla čistega dohodka 6000 gld., niti čutil ne bode davka znašajočega 146 gld., dočim utegne po izgubi 1000 gld. tudi nižji davek 49 gld. marsikomu delati preglavico. Sprememba nasvetovana po permanentnem odseku se mi torej ne vidi praktična.

O posebno velikih čistih izgubah v tem smislu se pa pri poljedelstvu itak ne more z lahka govoriti. Izguba nastane, ako vrednost pridelkov ne pokrije troškov obdelovanja, te troške je po §-u 196. sploh odtegniti od kosmatega dohodka. Velika razlika med jednim in drugim faktorjem pri poljedelstvu bode več ali manj redka, bode izjema. Pač pa se jednake znamenite izgube lahko pripeté v fluktuacijah obrtnega in trgovskega gibanja, in sicer v tem večji meri, čim bolj se podjetje naslanja na golo spekulacijo. Vzemimo n. pr. borznega špekulanta! Zlasti v dobi „špekulativnega razvoja“, kateri se redno konča s „krahom“, običajno nakopiči borzijanec velike dobičke, kaj lahko se zgodi, da pri drznem špekulantu letna bilanca skaže na stotisoče čistega dohodka. Država ima utemeljeno pravico do svojega deleža pri tem lahko pridobljenem dobičku in če se davek ne odmeri po povprečni svoti, večinoma lahko tudi izterja ta svoj delež. In pri povprečnem računu? Dohodki pridobljeni po borzni igri, minljivi so kakor milina pena — „danes milijonar, jutri berač“, to je čestokrat usoda pravega borzijanca. Kriza privihra, razprši

nagromadena premoženja in ž njimi vred pogubivajo se i one svote, katere osiromašeni špekulant še dolguje na dohodninskem davku. Ima-li — vprašamo — produktivni stan, zlasti pa polje-delec kak interes na tem, da se prizanaša špekulaciji ter iz nje izvirajočim dohodkom? In če se na ta način oškoduje davčna blagajnica, ali ni povsem jasno, da je ž njo vred oškodovana celokupnost davkoplačevalcev, kajti vsled posebne štrukture novih davčnih predlog zmanjšajo se davčni popusti (Steuer-nachlässe) v isti meri, v kateri se skrči efekt osebnega dohod-ninskega davka!

(Dalje prihodnjič.)

Fr. Šuklje.

O naravstvenej obvezanosti.

Piše dr. Janko Pajk.

VII.

Vest in razna čuvstva nagibi k obvezanosti.

Eno stopnjo niže, nego je naravstvena svoboda, stoji obve-zanost po lastni vésti. Ta obvezanost nastane v duši po na-mišljenji kake svrhe, pred katero izginejo vse druge pomisli in čuvstva. Kdor je n. pr. obljubil kako plačilo, nima, ako je na-ravstven sploh, ničesar bolj v mislih nego izpolnitev tega obéta. Ta namisel se takó rekoč zasidra v njegovi svésti; a s to svéstjo združijo se druge razne in slične misli, katere zopet odrivajo vse onemu obétu nasprotné. Vsled svoje navzočnosti stopa misel obéta vedno bolj v središče pomnjivosti (pozornosti) in vpliva takó tudi na voljo.

Iz delatnosti (poznejšega vpliva) takih obvezanostnih namislij nastane s časoma stanovitost in doslednost v izpolnjevanji dolžnostij. Iz te stanovitosti utrdi se vsled vaje posebna naravstvena umstvenost (logičnost) in značaj-nost osebe. Samo po tej umstvenosti izvršuje se redovita na-ravstvenost; ob enem takó nastaje tanka čutnost (občutlji-vost, rahločutnost) za vso naravstvenost, katera podaje osebi poseben naravstven nagon (instinkt).